

מ"ת 48256/07/17 - מדינת ישראל נגד פיוטר כצמן

בית משפט השלום באשקלון

מ"ת 48256-07-17 מדינת ישראל נ' כצמן(עציר)
תיק חיצוני: 306155/2017

בפני	כבוד השופטת ענת חולתא
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	פיוטר כצמן (עציר)

המדינה ע"י ב"כ עו"ד מינביץ' מתביעות לכיש

המשיב ע"י ב"כ עו"ד דהאן בירנבאום

החלטה

1. בפניי בקשת המדינה לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו.

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות גידול סם, החזקת סם, אי חידוש רישיון נהיגה ונהיגה ברכב ללא ביטוח.

על פי כתב האישום, גידלו הנאשם וחברתו (להלן - נטליה) בחדרם 4 שתילי סם מסוכן מסוג קנבוס והחזיקו לצורך כך כלים שונים. כמו כן, נתפסו בבית, במקומות שונים, קנבוס וחשיש במשקל כולל של כ- 60 ג' נטו.

בנוסף, ביום 12.7.17 נהג המשיב ברכב לאחר שלא חידש את רישיון הנהיגה שפקע ביום 29.6.16 וללא פוליסת ביטוח בתוקף.

3. המדינה עותרת למעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו בשים לב לחזקת המסוכנות הסטטוטורית, לראיות מהן עולה כי לא מדובר במי שגידל סם לשימוש עצמי בלבד ולאור עברו הפלילי הכולל גם הרשעה בעבירות סמים, בהפרת הוראה חוקית וכן תלוי ועומד לחובתו תנאי בר הפעלה.

4. בדיון שהתקיים ביום 30.7.17 הסכימה ב"כ המשיב לראיות לכאורה ולעילת מעצר אך טענה, כי מדובר במי שנסיבותיו האישיות מצדיקות שחרור לחלופה וכן טענה, כי עברו הפלילי אינו מכביד. נטען, כי המשיב עושה שימוש בסמים קלים אותם גידל כאמצעי הקלה למצבו הרפואי והנפשי. עוד נטען, כי אין בתיק ראיות כלשהן לכך שהמשיב סוחר בסמים. בסופו של דבר, ביקשה ב"כ המשיב כי יינתן תסקיר שירות המבחן אשר יבחן שחרור לחלופה, ולו באיזוק אלקטרוני. בית המשפט (כב' סגה"נ, הש' דניאל) דחה את המשך הדיון לאחר קבלת תסקיר.

5. ביום 10.9.17 התקיים בפניי דיון לאחר שהוגש תסקיר שירות המבחן. ב"כ המשיב עתרה, על סמך האמור בתסקיר להורות לשב"ס להביא את המשיב לראיות קבלה בקהילת "בית אור אביבה" ביום 18.9.17 בשעה 14:00 (בטעות נכתב בתסקיר תאריך אחר). ב"כ המדינה התנגדה לכך.

6. בהחלטת בית המשפט העליון במסגרת בש"פ 1507/17 **פלונית** נקבע, כי ההחלטה האם להתיר יציאה לראיון קבלה למסגרת טיפולית "אינה שאלה טכנית, כי אם שאלה מהותית" המצריכה בחינה האם ראוי יהיה לשחרר בסופו של דבר לאותה חלופה, בהנחה שיתקבל אליה. אדגיש, כי הצורך בקיום דיון מהותי כאמור נועד הן למנוע הסתמכות ותקוות שווא אצל המשיב והן מתוך התחשבות במשאבי הציבור המוגבלים. בנסיבות אלה, התקיים בפניי דיון מהותי בשם לב לנסיבות המעשה, נסיבות העושה ולהחלטות הרלוונטיות של בית המשפט העליון - ובראשן הלכת **סויסה**.

7. שירות המבחן מעריך, כי בעניינו של המשיב קיימת רמת סיכון גבוהה למעורבות פלילית בתחום הסמים ובכלל וכל חלופה אנושית בעניינו לא תוכל לתת מענה לרמת הסיכון. ההתרשמות היא, כי המשיב בעל סף תסכול וגירוי נמוכים והוא נוטה לפעול באופן אימפולסיבי ופיזי. המשיב מתקשה להציב גבולות להתנהגותו. הליכים קודמים וסנקציות עונשיות קודמות אינם מהווים גורם מרתיע. מן התסקיר עולה, כי המשיב צורך סמים מסוגים שונים מאז גיל ההתבגרות והוא מכור לסמים. מזה שמונה שנים צורך גם סמים סינטטיים מסוג "נייס גאי". המשיב הביע כעת רצון להשתלב בטיפול לגמילה מסמים, בשונה מן העבר. נסיונות קודמים לגייס את המשיב להליך טיפולי בהליכים פליליים קודמים שנוהלו נגדו לא צלחו וההערכה אז היתה כי בשל מאפייני אישיותו לא יוכל לעמוד במסגרת טיפולית אינטנסיבית. גם כיון שירות המבחן "מתלבט רבות" לגבי אפשרות שילוב המשיב במסגרת טיפולית ומובע ספק האם יצליח לגייס כוחות ולהתמיד לאורך זמן בתוכנית הטיפולית ובתנאיה של מסגרת פנימייתית אינטנסיבית. בנוסף, שירות המבחן התרשם מיכולת מוגבלת של הוריו של המשיב ללוותו בהליך האינטנסיבי, כי מסרו מידע מצומצם ומגמתי אודותיו וכי הם אינם מעורים בחייו ובהתנהלותו. עם זאת, מאחר שללא טיפול נותרת הערכת המסוכנות בעינה והמשיב הביע רצון מילולי להשתלב בו - שירות המבחן רואה חשיבות בעריכת ניסיון טיפולי במקרה זה, חרף הספקות הרבים. ריאיון קבלה למשיב בקהילת "בית אור אביבה" תואם ליום 18.9.17.

8. לדעת המדינה, בעניינו של המשיב אין מתקיימים תנאי הלכת **סויסה** ולאור מסוכנותו הגבוהה, עברו הפלילי והראיות המלמדות על החזקה שלא לצריכה עצמית - יש להורות על מעצרו.

9. ב"כ המשיב עתרה לקבלת המלצת שירות המבחן והדגישה בטענה, כי המשיב עושה שימוש בסמים כטיפול תרופתי, הגם שאינו חוקי ויש להתחשב בצרכיו הרגשיים המיוחדים. נטען, כי יש להתחשב במדיניות ההקלה הגוברת והולכת בנושא שימוש בסמים קלים וקיימת מגמת לגליזציה של הקנבוס הרפואי. כמות הקנבוס שנתפסה בבית המשיב קטנה והיא נועדה לשימוש עצמי בלבד. המשיב אינו עבריין ולא מעורה בעולם הפשע. מצבו הכלכלי הרעוע אינו תומך בטענה כי מדובר במי שמחזיק סמים לצרכי סחר או הפצה. על אף ההתייחסות המחמירה בפקודת הסמים לעבירת הגידול הרי כאן הגידול הוא בהיקף קטן ולצריכה עצמית - במקום לבוא במגע עם עבריינים סוחרי סמים ולקנות מהם. המשיב אינו פוגע בזולת. העבירה של אי חידוש רישיון הינה עבירה טכנית. בהתאם לרשות שניתנה העלתה גם טיעוניה על הכתב, כדלקמן:

א. עניין **סויסה** שונה בנסיבותיו מעניינו ומכל מקום נכתב בו, כי המלצת שירות המבחן היא נתון חשוב. לגבי התנאי שעניינו מתן מענה למסוכנות הרי שבעניינו אין כל מסוכנות לציבור, משלא מדובר בסוחר סמים, וטובים סיכויי המשיב להוכיח כי מדובר בהחזקה לשימוש עצמי. המסוכנות המוערכת בתסקיר עניינה סיכון להסתבכות חוזרת של המשיב עצמו עקב התמכרותו. לגבי התנאי שעניינו הערכת סיכויי

הצלחת הליך הגמילה הרי שטרם נוסה הליך גמילה בעבר, ואולם תמיכת המשפחה ורצון המשיב הם גורמים בעלי משקל וכן מדובר בסמים קלים שגם הגמילה מהם קלה.

ב. מירב הקריטריונים בפסק דין **סויסה** מתקיימים במקרה זה: המשיב צעיר בגילו, עברו הפלילי אינו מכביד, העונש הצפוי אינו חמור, אין ספק שמדובר באדם מכור, קיימת המלצה של שירות המבחן, לא הופר אמון בעבר, המשיב לא נכשל בהליך טיפולי בעבר וקיימים מרכיבי אישיות דיכאונית המצדיקים מתן עדיפות למסגרת מכילה ותומכת.

ג. בהעדר חלופה ביתית להציע, והמלצת שירות המבחן התומכת רק בחלופה טיפולית, דחיית הבקשה משמעה, מעצר המשיב בגין העבירה שאינה מן החמורות. תוצאה זו תהיה בלתי מידתית.

10. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובתיק החקירה מסקנתי היא, כי מקרה זה אינו מתאים לשחרור לחלופה טיפולית בשלב המעצר ודינו של המשיב מעצר עד תום ההליכים. להלן נימוקיי:

11. אכן, כמות הסמים שנתפסה בבית המשיב אינה מן הגבוהות וגם היקף הגידול הביתי המתועד בתיק אינו עולה כדי גידול מסחרי. מבחינה זו, ולאור גילו הצעיר של המשיב, אכן שקילת האפשרות לשחרור לחלופה מתאימה מותאמת לנסיבות ובהתאם לכך נבחן עניינו של המשיב על ידי שירות המבחן.

12. חרף זאת, לא אוכל לקבל טענת ב"כ המשיב, כי נסתרה חזקת הכמות. מחומר הראיות ובפרט מההתכתבויות שערך המשיב ממכשיר הטלפון שלו עולה חיזוק לחזקת הכמות, כי הסם הוחזק וכן גודל שלא לצריכה עצמית בלבד (ראו מסמכים לב', כז' בתיק החקירה).

בנסיבות אלה הטענה, כי המשיב אינו מסוכן לציבור אלא מסוכן רק לעצמו בשל דפוסי צריכת הסמים מצדו נדחית על ידי.

13. בנוסף, גם לו ניתן היה לקבל - נורמטיבית ועובדתית - את הטענות העקרוני המקל ראש בשימוש, אחזקה וגידול של סמים "קלים" בגידול - טענות אלו אינו תקף במקרה שבפני כלל. ראשית, חרף טענות ב"כ המשיב אין כל אינדיקציה בפני התומכת בטענה כי המשיב נזקק לשימוש בקנבוס כ"תרופה". בתסקיר נשללת נזקקות מיוחדת בתחום הנפשי או בכלל. על פי מידע מגורמי שב"ס המשיב הסתגל לתנאי המעצר באופן מותאם לנסיבות, אינו מקבל טיפול תרופתי ומצבו הנפשי יציב ומאורגן.

שנית, עולה בבירור מהתסקיר, כמו גם מטיעוני ב"כ המשיב ומההליכים הקודמים בהם היה המשיב מעורב, כי המשיב צורך גם סמים מסוגים שונים ובשנים האחרונות צורך "נייס גאי". "נייס גאי" איננו יכול להיחשב או להיקרא סם "קל". המדובר בסם קשה, שנזקקו קשים ושהשפעתו על המשתמש ועל סביבתו הרסנית.

14. כזכור, העבירה המיוחסת למשיב מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית ועל המשיב הנטל להפריכה. נסיבות התיק כמו גם נסיבות המשיב כעולה מעברו הפלילי ומתסקיר שירות המבחן אך מחזקים את הערכת המסוכנות בעניינו.

15. אני מוצאת לנכון להעיר גם ביחס לעבירה של אי חידוש רישיון, כי אף שמדובר, בדרך כלל, בעבירה קלה בעלת אופי טכני, אין הדבר בהכרח כך במקרה שבפני: המדובר במכור לסמים שרשינו נשלל בעבר והוא הורשה בעבר גם בעבירה של נהיגה בזמן פסילה (בגינה קיים תנאי בתוקף, שאיננו בר הפעלה בתיק שבפני). בנסיבות אלה, ועניינו

של מי שהורשע בעבירות סמים ומכור לסמים, חידוש הרישיון איננו פעולה טכנית כלל אלא מצריך הליך ממשי של בדיקת כשירות. במקרים רבים מאד, בנסיבות שכאלה לא מוענק חידוש הרישיון כלל. דומה, כי הדברים אף ידועים למשיב עצמו לאור דבריו בפרוטוקול הדיון מספטמבר 2015 במסגרת פ"ל 4252-03-14 שם ביקש את רחמי בית המשפט וציין כי השתקם, חזר למוטב וכי תהליך קבלת רישיון הנהיגה מחדש צפוי להיות ממושך. חרף זאת, המשיב נטל לעצמו חירות לנהוג ללא רישיון. על כן, יש בעבירה של אי חידוש רישיון במקרה שבפניי כדי לתמוך בהערכת המסוכנות ובחוסר היכולת לתת אמון במשיב.

16. שבעניינו גם לא מתקיימים תנאי הסף שנקבעו בהלכת **סויסה** למקרים בהם יתיר בית המשפט שחרור לחלופה טיפולית בשלב המעצר. אך לאחרונה, חזר ואישרר בית המשפט העליון את תוקפה את הלכה זו ואף הדגיש את מעמד הבכורה אותו יש לתת לתנאי הראשון - כי העצור החל בהליך הגמילה עובר למעצרו (ראו בש"פ 6136/17 **גניץ**).

17. חרף הסתבכויות פליליות קודמות וקיומו של תנאי בר הפעלה בין הרשעה בעבירה סמים מדצמבר 2015 המשיב לא השכיל להתגייס להליך טיפולי - בין באמצעות שירות המבחן ובין בדרך אחרת ושב וכשל בעבירות סמים. מעבר למפורט בתסקיר שירות המבחן ראו גם בגזר הדין בפ"ל 4252-03-14 מיום 16.9.15 שם נכתב, כי חרף מספר נסיונות המשיב לא שיתף פעולה עם שירות המבחן ולא הגיע לפגישות שתואמו עמו ומשכך נגזר דינו. כאמור, באותו הליך אף הצהיר המשיב כי חזר למוטב וחדל מצריכת סמים וביקש את התחשבות בית המשפט. משכך, אין מתקיים התנאי הראשון בהלכת **סויסה**.

18. בחינת נסיבות העניין מלמדת, כי אין מתקיימים במקרה זה גם התנאים השני והשלישי - דהיינו - כי יש בחלופה המוצעת כדי לתת מענה לרמת המסוכנות המוערכת וכי קיימת הערכה אופטימלית לגבי פוטנציאל הצלחת הליך הגמילה.

19. כידוע, גם המסגרות ה'סגורות' לגמילה אינן מהוות חלופות מעצר "סגורות" והשהייה בהן היא וולונטרית ומותנית ברצון ובשיתוף פעולה של הנאשם. לכל היותר, ניתן לקבוע בהחלטה שיפוטית חובת דיווח במקרה של עזיבת הקהילה או הפרת כללי המסגרת. בשל כך, נקבע בפסיקת בית המשפט העליון, כי אין לשחרר למסגרות גמילה מי שהערכת המסוכנות בעניינם היא גבוהה (ראו: בש"פ 4158/14 **אפלצ'יוק**, כב' הש' חיות).

20. גם ביחס להערכת סיכויי הצלחת הטיפול עולה מן התסקיר עצמו ספקנות רבה והערכת מאפייני אישיותו של המשיב ככזו שאינה מתאימה להשתלבות במסגרת טיפולית אינטנסיבית סגורה. נוכח האמור בתסקיר עצמו, קשה מאד לכנות את הנכתב בו כ"המלצה" כלל.

21. מגיליון הרישום הפלילי בעניינו של המשיב עולה כי לחובתו הרשעה מדצמבר 2015 בגין עבירות איומים, תקיפת בן זוג, החזקת סם שלא לצריכה עצמית וכן הפרת הוראה חוקית בגינה ריצה עונש מאסר בן 14 חודשים ותלוי ועומד בעניינו תנאי בין 8 חודשי מאסר לעבירת פשע ו- 4 חודשי מאסר לעבירת עוון. עוד עולה מגיליון הרישום הפלילי, כי הוגש נגדו כתב אישום בגין עבירת איומים במאי 2017. למשיב גם הרשעה קודמת ממרץ 2009 בגין עבירה החזקת סם לצריכה עצמית ועבירות כלפי שוטר בגינה נדון לקנס ועונשים צופי פני עתיד.

22. העובדה כי המשיב עבר את העבירות שבפניי עת תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בעבירות דומות מקשה אף היא על היכולת לתת אמון במשיב במסגרת חלופת מעצר והוא הדין ביחס להרשעה הקודמת בעבירה של הפרת הוראה

23. מעבר לכך, לעצם קיומו של עונש מותנה משמעות בבוא בית המשפט לשקול אפשרות של חלופה טיפולית בשלב המעצר, לאור עונש המאסר בפועל הצפוי למשיב אם יורשע בדינו - דבר שאינו מתיישב עם הליך טיפולי אינטנסיבי וארוך טווח (וראו לאחרונה גם בעמ"ת 67347-06-17 **טסמה**).
24. אכן, המשיב מכור לסמים (ולא רק לסמים "קלים" שהגמילה מהם "קלה", כנטען). אין ספק, כי כל עוד המשיב מכור לסמים, הערכת המסוכנות בעניינו תיוותר בעינה. אך אין פירוש הדבר כי יש לקבל בעניינו את החריג לכלל ולהורות על שחרור לחלופה טיפולית במסגרת הליך המעצר. פתוחה הדרך בפני המשיב למצות אפשרות טיפולית זו, אם אכן חפץ בה באמת ובתמים, במסגרת התיק העיקרי.
25. בנסיבות אלה אני דוחה את הבקשה לאפשר למשיב לצאת לראיון קבלה ב"בית אור אביבה" ומורה על מעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו.
26. המזכירות תנתב את התיק בפני סגה"נ הש' מאושר, לזימון הצדדים על פי יומנו.
27. החלטה זו תוקרא באולם על ידי חברי, כב' הש' כהן ביום 13.9.17 ותיק החקירה יוחזר למדינה באולם.

ניתנה היום, כ"ג אלול תשע"ז, 14 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.